

Швець Т.С.

студентка,

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайло Коцюбинського*

ДІЯЛЬНІСТЬ ШАРЛЯ ДЕ ГОЛЛЬ У РОКИ ПРЕЗИДЕНСТВА (1958–1970 РР.)

Шарль де Голль – це та людина, яка зуміла вивести країну з кризи та забезпечити її економічний підйом і престижний міжнародний статус. Він не просто політик, це людина – патріот, ось що робить його діяльність такою значущою, а його прагнення до величі Франції – виправданим. Тому вивчення його особистості, а особливо умов становлення його світогляду, є важливим досвідом для виховання політично свідомих українців – майбутнього нашої держави, які б зуміли вивести її на якісно новий рівень. Саме тому ця тема є актуальна в наш час.

Активна діяльність Ш. де Голля на шляху до президентства розгорнулась після подій 18 червня 1940 р., продемонструвавши наполегливе і рішуче прагнення генерала незважаючи ні на які обставити звільнити окуповані території Франції та відродити могутність Франції [1, с. 22]. Почавши блискучу кар'єру у відомстві зрадника Ф. Петена, згодом де Голль викреслив зі сторінок історії режим Віші та провів блискучі демократичні перетворення. У період Четвертої республіки генерал перебував в опозиції до слабкого «режиму партій» і боровся за перегляд Конституції і встановлення у Франції сильної держави. Партія «Об'єднаних на підтримку республіки», створена де Голлем, після низки реорганізацій залишається впливовою силою у Франції. Ш. де Голль зумів встановити порядки після Другої світової війни та закріпити статус Франції на міжнародній арені.

За підтримки Руху Опору Ш. де Голль став керівником Тимчасового уряду. Його дії були спрямовані на врегулювання внутрішньополітичного життя Франції та розробки нової концепції побудови держави, тим паче, що він міг втілити її в життя. Розвинулась ідеологія голлізму, яка стала основою державної політики Франції. Базу внутрішньополітичних поглядів голлізму склала ідея сильної стійкої виконавчої влади. У зовнішньополітичних поглядах головною стала ідея «національної величі» Франції і незалежного, спрямованого в першу чергу на відстоювання національних інтересів, зовнішньополітичного курсу [3, с. 230]. Однак курс на врегулювання ситуації у післявоєнний період у Франції взятий Ш. де Голлем та його нове бачення побудови держави, був прийнятий не всіма. Він відійшов від політичного життя у період Четвертої Республіки, взявши час, щоб обдумати пройдений шлях.

Залишатись в стороні, коли його Батьківщина потребує допомоги, Ш. де Голль звісно не міг, однак він і не поспішав повертатись до влади. У цей час і проявився увесь талант його як політика, а також діяльність його прихильників. Заявивши про свою готовність очолити Республіку, він знову став спасителем для свого народу. Основні заходи внутрішньої політики були спрямовані на стабілізацію

становища у країні, а також посилення влади у руках президента. Домогтись цього йому вдалось завдяки прийняттю Конституції [6], врегулюванню економіки, проведення постколоніальної політики [5], реформування в соціальній сфері. У внутрішній політиці де Голль вважав загалом правильною свою економічну політику, яка поєднувала консервативну «охорону основ» світу великих грошей, захист прав підприємців із державним плануванням, й одночасно зі зміцненням французьких національних монополій, їхніх позицій у світовій конкурентній боротьбі [4, с. 271]. Важливим було й те, що у 1960-х рр. у життя увійшла нова генерація людей з новим світобаченням. Це й призвело до того, що де Голль не розумів їх запитів і відповідно не міг вжити необхідних заходів. Саме виступи студентів і призвели до відставки президента. Але де Голль залишив після себе великий спадок, яким користуються французи й досі.

«Погодьтеся, – говорив де Голль одному з близьких, – що це прекрасний вихід. Прекрасний вихід перед обличчям історії, бо я привернув увагу країни до «участі», що є основним для майбутнього Франції. Це остання послуга, яку я зміг надати Франції» [4, с. 312].

Зовнішньополітичні орієнтири П'ятої Республіки у 1958-1969 рр. були спрямовані на втілення концепції Ш. де Голля «європейська Європа», що характеризувалось створенням ЄЕС, небажанням втручання США у справи Європи. Внаслідок цього Франція вийшла з військової організації НАТО, а також виступала проти вступу Великобританії до ЄЕС. Особливу роль він відводив возвеличенню Франції на міжнародній арені, надаючи їй пріоритет у вирішенні європейських справ, а також зробивши її посередником між Заходом та Сходом. Де Голль виступав за визнання остаточного характеру післявоєнних кордонів колишньої Німеччини в 1959 р., оскільки розраховував на неї як на економічний локомотив. Здійснив ряд планів по створенню власних ядерних сил, щоб забезпечити могутність Франції. Де Голль був прихильником ідеї розрядки міжнародної напруженості. Він направив свою країну на шлях співпраці з СРСР, Китаєм і країнами «третього світу».

Особливе значення для всіх країн, у тому числі й України, сьогодні має глибокий та невичерпний досвід Ш. де Голля як політичного та військового діяча, що перевірений історією. Завдяки його політичній діяльності ми маємо схему, яка може допомогти вивести країну з державної кризи, підняти дух народу у скрутний час, сформуванню нову ідеологію. Звісно така схема не є ідеальною, але її можна пристосувати для країни, а недоліки намагатися звести до мінімуму. Також де Голль своїм прикладом показав, що не потрібно боятися змін, але й потрібно відстоювати власну думку, якщо ти переконаний у її значимості і правильності.

Список використаних джерел:

1. Голль Ш. де. Военные мемуары. – Т. 1: Призыв 1940–1942 / Пер. с фр. А. А. Анфилофьевой, Ю. Б. Арзумановой, В. Г. Гак и др. – М.: АСТ-Астрель, 2003. – 814 с.
2. Голль Ш. де. Военные мемуары. – Т. 2: Единство 1942–1944 / Пер. с фр. Б. С. Вайсмана, Н. М. Жарковой, Н. И. Немчиновой, А. Б. Осеновой. – М.: АСТ, 2003. – 814 с.
3. Голль Ш. де. Военные мемуары. – Т. 3: Спасение 1944–1946 / Пер с фр. И. В. Ионовой, Д. Д. Литвинова, А. И. Щедрова. – М.: АСТ, 2003. – 799 с.

4. Голль Ш. де. Мемуары надежд. Обновление 1958–1962. Усилия 1962 / Шарль де Голль. – Москва: Прогресс, 2000. – 340 с.

5. Декларация о предоставлении независимости колониальным странам и народам, 1960 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/colonial.shtml.

6. Конституция Франции 1958. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: dic.academic.ru/dic.nsf/es/79348/.

Шило С.В.

студент,

Науковий керівник: Миколенко Д.В.

кандидат історичних наук, доцент,

Харківський національний університет

імені В.Н. Каразіна

ОБРАЗ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ В РОСІЙСЬКІЙ ЕМІГРАНТСЬКІЙ ПРЕСІ США (1914–1917 РР.)

З початком Першої світової війни на території Європи, американське керівництво заявило про нейтралітет. Це було підтверджено опублікованою декларацією на початку серпня 1914 р., де стверджувалося, що США має бути неупередженими та не надавати перевагу будь-якій з воюючих сторін [1, с. 8]. Не була виключенням і Великобританія. Варто зазначити, що відносини між двома країнами були двоякими. З одного боку, обидві держави мали значну кількість протиріччя одна з одною, з іншого, в перше десятиріччя ХХ ст. відносини між обома країнами покращилися в результаті поступок в панамському і мексиканському питанні. Все ж, незважаючи на це, Вашингтон не виступив на боці Великої Британії і Антанти.

У зв'язку з цим серед сучасних дослідників стало актуальним дослідження різноманітних форм сприйняття американським суспільством, зокрема російськими емігрантами, Великої Британії. До того ж, з огляду на суттєве значення пропаганди та піар-технологій у сучасних міжнародних конфліктах, актуальність вивчення впливу періодичних видань на суспільно-політичну думку по відношенню до іншої держави є вкрай актуальним.

Історіографія нашого дослідження представлена переважно загальними оглядами взаємовідносин між США та Великою Британією. Серед них праці З. Гершова, В. Романова, А. Шлезінгера, А. Лінка, І. Лана, Л. Питльованої, А. Уткіна тощо.

Джерельна база даної роботи є досить об'ємною. Найголовнішим є такі періодичні видання – «Голос труда» та «Новый мир». Вони дозволяють простежити конкретний спектр оцінок Великої Британії з боку російської емігрантської преси, частина якої відверто перебувала на лівому фланзі, а також дослідити еволюцію образу британців від початку Першої світової війни